

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

4

Številka: 020-03/15-3/ EPA 560 - VII
Ljubljana, 12. oktober 2016

Predlog

Državni svet Republike Slovenije je na 45. seji 9. 11. 2016 na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 23/03, 69//04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M n e n j e

**k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem svetu
(ZDSve-C) - druga obravnava**

Državni svet predloga zakona **ne podpira**.

Poslanec Državnega zbora Jani Möderndorfer (v nadaljevanju: predlagatelj) je predstavil paket volilne zakonodaje, ki želi za vse funkcionarje uvesti enotno ureditev. Gre za sistemsko ureditev, ki bo veljala za predsednika republike, poslance, predsednika vlade, ministre, župane, državne svetnike, poslance Evropskega parlamenta in občinske svetnike.

Predlog zakona in celotni paket je bil v zakonodajno proceduro ponovno vložen spomladi 2015 in uživa širšo podporo koalicije in nekaterih opozicijskih strank ter poslancev. Soglasje izhaja iz strinjanja, da za javnega funkcionarja ne more kandidirati ali biti izvoljen posameznik, ki je bil pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Državni svet se je seznanil tudi s pripombami, ki jih je na predlog zakona imela Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora in Vlada RS. Državni svet je sprejel pojasnilo predlagatelja, da so za uskladitev predloga zakona s pripombami Vlade RS in Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora vloženi ustrezni amandmaji. Pripombe so bile usmerjene predvsem k poenotenju pravil za določanje pogojev za pridobitev oziroma prenehanje mandata funkcionarjev na vseh ravneh zaradi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje. Predlagatelj je izpostavil, da bo z amandmaji za vse funkcije enotno predlagano, da posameznik ne bo mogel kandidirati za javne funkcije v primeru pravnomočno obsodbe za kaznivo dejanje z izrečeno nepogojno zaporno kaznijo, daljšo od 6 mesecev. Poleg omejevanja pasivne volilne pravice pa se enotno ureja tudi pogoje za pridobitev in prenehanje funkcije, pridobivanje podatkov o obsodbi na kaznivo dejanje in trajanje pravnih posledic obsodbe in prepoved retroaktivnosti kaznovanja.

Predlagatelj je poudaril, da omejitev pasivne volilne pravice izhaja iz Ustave in določbe 2. odstavka 82. člena, v skladu s katerim zakon določa, kdo ne sme biti izvoljen za poslanca. Ustava pooblašča zakonodajalca, da sme pogoje instituta neizvoljivosti predpisati z

zakonom. Pri omejitvi je treba spoštovati splošno načelo sorazmernosti. V skladu s tem so dopustne le takšne omejitve pasivne volilne pravice, ki so v neposredni zvezi z legitimnim ciljem oziroma razlogom za njeno omejevanje; govorimo o varstvu koristi drugih oziroma o javni koristi. Treba je spoštovati tudi zakonik dobre prakse v volilnih zadevah Beneške komisije. Njihovo Poročilo o omejitvah volilne pravice zaradi obsodbe na kaznivo dejanje pravi, da je treba pri omejevanju pasivne volilne pravice upoštevati vrsto in težo kaznivega dejanja, dolžino zaporne kazni in trajanje same prepovedi. Prepoved kandidiranja je najbolj utemeljena v času trajanja zaporne kazni, kasneje se ta utemeljenost zmanjšuje. Predlagatelj je državnim svetnikom pojasnil, da so zato bila pri omejitvah upoštevana kazniva dejanja, za katera je predpisana kazen zapora, ki se izreka za najhujša kazniva dejanja. Omejitev pasivne pravice ni trajna, ampak časovno omejena, do njenega izbrisa iz kazenske evidence in z zakonsko ali sodno rehabilitacijo, predlaga se, da velja enotno za 1 leto. Predlog zakona kot novost, skupaj s pripravljenimi amandmaji, uvaja predčasno prenehanje mandata oziroma nezmožnost opravljanja funkcije. Gre za zelo različne oblike nesposobnosti, ki jih je težko opredeliti, zato nova ureditev izhaja iz ustavne ureditve za predčasno razrešitev ustavnih sodnikov. S tem se zapolnjuje pravna praznina pojma trajne nezmožnosti, ki ni nikjer definiran, za njegovo ugotavljanje tudi ni predpisan noben predhodni postopek in organ, ki bi slednje ustrezno presojal.

Ustavno sodišče je 2015 ugotovilo neskladje z Ustavo v Zakonu o poslancih, ker ta ne ureja posebnega sodnega varstva zoper akte Državnega zbora o predčasnem prenehanju mandata poslancev. S predlaganimi amandmaji se sledi odločbi Ustavnega sodišča in se zoper odločitve Državnega zbora glede potrditve ali ne potrditve mandata in predčasnega končanja mandata uvaja posebno sodno varstvo s podelitvijo pristojnosti Ustavnemu sodišču, s čemer se zagotavlja širše sodno varstvo, kot ga zagotavlja postopek z ustavno pritožbo. Državni svet se je seznanil, da se enaka ureditev sodnega varstva predlaga tudi za člane Državnega sveta in za voljene funkcionarje v samoupravnih lokalnih skupnostih.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Jernej Verbič.

* * *

Predlog sklepa je pripravljen na podlagi mnenja Komisije za državno ureditev.